

**Татарстан Республикасы Азнакай муниципаль районы
Актүбә шәһәр тибындагы поселок Советы
КАРАРЫ**

Актүбә ш.т.п.

№ 53

«15» декабрь 2022 ел

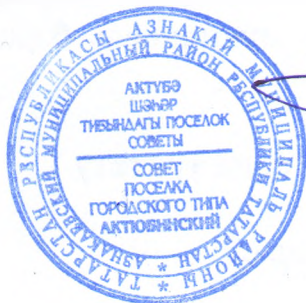
Татарстан Республикасы Азнакай муниципаль районының Актүбә шәһәр тибындагы поселогы Советы депутаты статусы турында

«Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрдәге 131-ФЗ номерлы федераль закон, «Татарстан Республикасында жирле үзидарә турында» 2004 елның 28 июлендәге 45-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законы, Татарстан Республикасы Азнакай муниципаль районының «Актүбә шәһәр тибындагы поселогы» муниципаль берәмлеге Уставы нигезендә,

**Татарстан Республикасы Азнакай муниципаль районы
Актүбә шәһәр тибындагы поселок Советы карар итте:**

1. Татарстан Республикасы Азнакай муниципаль районының Актүбә шәһәр тибындагы поселогы Советы депутаты статусы турында нигезләмәне расларга (бирелә).
2. Татарстан Республикасы Азнакай муниципаль районының Актүбә шәһәр тибындагы поселогы Советының «Актүбә шәһәр тибындагы поселогы Советы депутаты статусы турында» 15.12.2005 №12 карарының үз көчен югалтуын тану.
3. Әлеге карарны «Татарстан Республикасының хокукый мәгълүматның рәсми порталы»нда түбәндәге веб-адрес буенча урнаштыру юлы белән игълан итәргә: <http://pravo.tatarstan.ru> һәм «Интернет» мәгълүмат-коммуникация челтәрендәге Азнакай муниципаль районының рәсми сайтында урнаштырырга: <http://aznakayevo.tatarstan.ru>.
4. Әлеге карарның үтәлешен контрольдә тотам.

Рәис

A. L. Sevostyanov

А.Л. Севостьянов

Татарстан Республикасы Азнакай муниципаль районының Актүбә шәһәр тибындагы поселогы Советы карарына кушымта
«15» декабрь 2022 ел № 53

Татарстан Республикасы Азнакай муниципаль районының Актүбә шәһәр тибындагы поселогы Советы депутаты статусы турында нигезләмә

Әлеге нигезләмә Татарстан Республикасы Азнакай муниципаль районының Актүбә шәһәр тибындагы поселогы Советы (алга таба – бистә Советы) депутатының хокукларын һәм бурычларын, шулай ук депутат үз вәкаләтләрен башкарганда төп хокукый һәм социаль гарантияләргә билгели.

Статья 1. Актүбә шәһәр тибындагы поселогы Советы депутаты статусының хокукый нигезе

1. Бистә Советы депутаты статусы (алга таба – депутат) Россия Федерациясе Конституциясе, федераль законнар, Татарстан Республикасы Конституциясе, Татарстан Республикасы Законнары, Татарстан Республикасы Азнакай муниципаль районының «Актүбә шәһәр тибындагы поселогы» муниципаль берәмлеге Уставы, әлеге Нигезләмә нигезендә билгеләнә.

2. Жирле үзидарә органнары депутатның үз хокукларын һәм бурычларын нәтижәле гамәлгә ашыру өчен шартлар тудыра.

Статья 2. Депутатның вәкаләтләре вакыты

1. Депутатның вәкаләтләре ул сайланган көннән башлана һәм әлеге Нигезләмәнең 3 статьясында каралган очраклардан тыш, яңа чакырылыш бистәсе советы эшли башлаган көннән туктый.

2. Депутатның вәкаләтләре вакыты «Россия Федерациясендә жирле үзидарәне оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрәндәге 131-ФЗ номерлы федераль закон нигезендә Татарстан Республикасы Азнакай муниципаль районының «Актүбә шәһәр тибындагы поселогы» муниципаль берәмлеге Уставы белән билгеләнә.

Статья 3. Депутат вәкаләтләрен вакытыннан алда туктату

1. Депутат вәкаләтләре вакытыннан алда туктатыла:

- 1) үлем;
- 2) үз теләгә белән отставкага китү;
- 3) суд тарафыннан сәләтсез яки чикләнгән сәләтле дип тану;
- 4) суд тарафыннан Билгесез югалган дип тану яки үлгән дип игълан итү;

5) аңа карата судның гаепләү карарының законлы көченә керүе;

6) Россия Федерациясеннән даими яшәү урынына чыгу;

7) Россия Федерациясе гражданлыгын яки чит ил гражданлыгын туктату - Россия Федерациясенәң халыкара шартнамәсе нигезендә чит ил гражданы жирле үзидарә органнарына сайланырга, чит ил гражданлыгы (гражданлыгы) йә яшәүгә гражданлыгы яки Россия Федерациясе гражданының чит дәүләт территориясендә даими яшәү хокукын раслаучы башка документ яисә Россия Федерациясенәң халыкара шартнамәсе нигезендә жирле үзидарә органнарына сайланырга хокуклы чит ил гражданыны булу хокукына ия, Россия Федерациясенәң халыкара шартнамәсендә башкасы каралмаган булса;

8) сайлаучылар фикере;

9) тиешле жирле үзидарә органы вәкаләтләрен вакытыннан алда туктату;

10) хәрби хезмәткә чакыру яки аны алыштыручы альтернатив гражданлык хезмәтенә юнәлеш;

11) «Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрәндәге 131-ФЗ номерлы Федераль законда билгеләнгән чикләүләр үтәлмәгән очракта;

12) «Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрәндәге 131-ФЗ номерлы Федераль законда һәм башка федераль законнарда каралган башка очрактарда.

2. Бистә Советының депутат вәкаләтләрен вакытыннан алда туктату турындагы карары вәкаләтләрен вакытыннан алда туктату өчен нигез барлыкка килгәннән соң 30 көннән дә соңга калмыйча кабул ителә, ә бу нигез бистә Советы сессияләре арасындагы чорда - мондый нигез барлыкка килгәннән соң өч айдан да соңга калмыйча барлыкка килсә.

3. Татарстан Республикасы Президенты депутат вәкаләтләрен вакытыннан алда туктату турында гариза белән мөрәжәгать иткән очракта вәкаләтләрен вакытыннан алда туктату өчен нигез салынган көн әлегә гариза бистәсе советына кергән көн булып тора.

Статья 4. Депутатның таныклыгы һәм күкрәк билгесе

1. Депутат бистә Советы депутатының шәхесен һәм вәкаләтләрен раслаучы төп документы булган таныклыкка, шулай ук үз вәкаләтләре вакыты дәвамында файдалана торган күкрәк билгесенә ия.

2. Депутатның таныклыгы һәм күкрәк билгесе турындагы нигезләмә, аларның тасвирламасы «Азнакай муниципаль районы» муниципаль берәмлегенәң вәкиллеке органы тарафыннан раслана.

Статья 5. Депутат үз вәкаләтләрен башкару шартлары

1. Депутат үзенәң депутат эшчәнлеген Азнакай муниципаль районының «Актүбә шәһәр тибындагы поселогы» муниципаль берәмлеге уставында билгеләнгән очрактардан тыш, төп эш урыны буенча хезмәт һәм хезмәт вазыйфаларын башкару белән бергә алып бара.

Статья 6. Депутат эшчәнлегенең формалары

1. Депутат эшчәнлегенең формалары:

- а) бистә Советы утырышларында катнашу;
- б) бистә Советы комиссияләре эшендә катнашу;
- в) бистә Советы каравына бистә Советы карарлары проектларын кертү;
- г) депутат таләбен кертү;
- д) депутат мөрәжәгәте юнәлеше;
- е) дәүләт хакимияте органнарына, жирле үзидарә органнарына, ижтимагый берләшмәләргә һәм аларның вазыйфай затларына тәкъдимнәр кертү;
- ж) тиешле вазыйфай затларга гражданнар хокукларын бозуны кичекмәстән кисәтү буенча чаралар күрү таләбе белән мөрәжәгать итү;
- з) сайлаучылар белән эшләү;
- и) депутат берләшмәләре – фракцияләр һәм депутат төркемнәре эшендә катнашу;
- к) территориаль ижтимагый үзидарәне оештыруда катнашу.

2. Депутат эшчәнлеге шулай ук федераль законнарда, Татарстан Республикасы Конституциясендә һәм законнарында, Татарстан Республикасы Азнакай муниципаль районының «Актүбә шәһәр тибындагы поселогы» муниципаль берәмлеге Уставында, Татарстан Республикасы Азнакай муниципаль районының Актүбә шәһәр тибындагы поселогы Советы Регламентында, башка муниципаль актларда каралган башка рәвешләрдә дә гамәлгә ашырылырга мөмкин.

Статья 7. Депутатның бистә Советы утырышларында катнашуы

1. Депутат үзе бистә Советы утырышларында катнаша.

2. Депутат бистә советы утырышларын уздыру вакыты һәм урыны, каралуга кертелә торган мәсьәләләр турында мәгълүмат ала, шулай ук әлеге мәсьәләләр буенча кирәкле материалларны Татарстан Республикасы Азнакай муниципаль районының Актүбә шәһәр тибындагы поселогы Советы Регламенты нигезендә ала.

Бистә Советы утырышында катнаша алмаганда депутат бу хакта бистә Советы бүлеге алдан хәбәр итә.

3. Депутат хокуклары:

1) бистә Советында комиссиягә һәм тиешле вазыйфаларга сайларга һәм сайларга;

2) бистә Советы тарафыннан карау өчен сораулар тәкъдим итегез;

3) бистә советы төзи торган органнарны һәм кандидатураларны формалаштыру мәсьәләләре буенча бистә Советы тарафыннан сайлана (билгеләнә, килешә) вазыйфай затларга фикер белдерү;

4) хокук инициативасын гамәлгә ашыру тәртибендә бистә советының хокукый актлары проектларын кертүгә;

5) көн тәртибе, карала торган мәсьәләләргә карау тәртибе һәм асылы, карарлар проектларына һәм бистә Советының башка актларына төзәтмәләр кертү;

6) бистә Советы утырышында чираттан тыш хисап яки теләсә кайсы органның яки вазыйфай затның, бистә советына отчет яки контроль астында булган мәгълүматларын тыңлау турында тәкъдимнәр кертүгә;

7) Татарстан Республикасы Азнакай муниципаль районының Актүбә шәһәр тибындагы поселогы Советы Регламентында билгеләнгән тәртиптә фикер алышуларда катнашырга;

8) поселок Советы утырышларында аның фикеренчә, иҗтимагый әһәмияткә ия гражданның мөрәжәгатьләрен игълан итәргә;

9) үз тәкъдимнәренә нигезләп, тавыш бирү мотивлары буенча чыгыш ясарга, белешмәләр һәм аңлатмалар бирергә;

10) бистә Советы утырышлары беркетмәләре эчтәлегә белән танышу.

4. Депутат тарафыннан бистә Советы утырышында әйтелгән тәкъдимнәр һәм искәртмәләр бистә Советының тиешле комиссиясе тарафыннан карала һәм тикшерелә.

Статья 8. Депутатның поселок Советының даими һәм вакытлы комиссияләре эшендә катнашуы.

1. Депутат бистә Советы комиссияләре эшендә шәхсән катнаша, тәкъдимнәр кертә, карала торган мәсьәләләр буенча фикер алышуда һәм карарлар кабул итүдә катнаша.

2. Депутат үзе әгъза булмаган комиссияләре эшендә катнаша, тәкъдимнәр кертә, карала торган мәсьәләләр буенча фикер алышуда һәм киңәш бирү хокукы белән карарлар кабул итүдә катнаша ала.

Статья 9. Депутатның бистә Советы һәм аның комиссияләре йөкләмәләрен үтәүдә катнашуы

1. Депутат бистә Советы һәм аның комиссияләре йөкләмәләрен үтәргә тиеш.

2. Бистә советы яки аның комиссияләре кушуы буенча депутат муниципаль берәмлек чикләрендәге оештыру-хокукый формаларына һәм милек формаларына карамастан, жирле үзидарә органнары һәм вазыйфай затлары бистә Советы карарларының үтәлешен тикшерүдә катнаша.

3. Депутат йөкләмәне үтәү нәтиҗәләре турында бистә советына яки аның комиссиясенә хәбәр итә.

Статья 10. Депутат таләбе

1. Депутат бистә Советы утырышларында жирле үзидарә органнарына, жирле үзидарә органнарының вазыйфай затларына, бистә Советы тарафыннан төзелә яки сайлана торган башка органнар житекчеләренә, Азнакай муниципаль районының «Актүбә шәһәр тибындагы поселогы» муниципаль берәмлеге территориясендә урнашкан муниципаль предприятие һәм учреждение житекчеләренә үз компетенциясенә керүче мәсьәләләр буенча депутат таләбе белән мөрәжәгать итәргә хокукы.

2. Депутат таләбе-депутатның мөрәжәгате, ул бистә Советы карары буенча депутат таләбе итеп таныла. Депутат таләбе турындагы тәкъдим депутат яисә депутатлар төркеме тарафыннан язма рәвештә кертелә һәм Татарстан Республикасы Азнакай муниципаль районының Актүбә шәһәр тибындагы поселогы Советы

Регламентында билгелэнгән тәртиптә бистә Советы утырышында игълан ителә.

3. Жирле үзидарә органы, вазыйфаи зат, депутат запросына жибәрелгән муниципаль предприятие яки учреждение житәкчесе аңа язмача 30 көннән дә соңга калмыйча яисә бистә советы билгеләгән срукта жавап бирергә тиеш. Жавап органның житәкчесе, вазыйфаи заты, депутат запросына жибәрелгән муниципаль предприятие яки учреждение житәкчесе яки аның вазыйфаларын вакытлыча башкаручы тарафыннан имзаланырга тиеш.

4. Сорау инициаторы сорауда куелган сорауларны карап тикшерүдә турыдан-туры катнашырга хокуклы. Аларны карау көне турында запрос инициаторы алдан ук хәбәр ителә, ләкин мәсьәләне карау көненә кадәр өч көннән дә соңга калмыйча.

5. Бистә Советы Жирле үзидарә органына, жирле үзидарә органы вазыйфаи затына, муниципаль предприятие яки учреждение житәкчесенә бистә Советы карары белән билгелэнгән срукта депутат сорауы буенча кабул ителгән карарны үтәү турында язма жавап бирергә хокуклы.

Статья 11. Депутат мөрәжәгате

1. Депутат мөрәжәгате булып, депутатның Дәүләт хакимияте органнарына, жирле үзидарә органнарына, күрсәтелгән органнарның вазыйфаи затларына, муниципаль предприятие һәм учреждение житәкчеләренә, оештыру-хокукый формасына бәйсез рәвештә, муниципаль берәмлек территориясендә урнашкан ижтимагый берләшмәләрнең үз компетенциясенә керә торган мәсьәләләр буенча депутатның язмача мөрәжәгате санала.

2. Депутат мөрәжәгате депутат бланкында рәсмиләштерелә һәм депутат тарафыннан мөстәкыйль рәвештә жибәрелә.

3. Депутат мөрәжәгәтләрен дәүләт хакимияте органнарының, жирле үзидарә органнарының вазыйфаи затлары, оештыру-хокукый формасына бәйсез рәвештә оешмалар һәм ижтимагый берләшмәләр тарафыннан карау гамәлдәге законнарда билгелэнгән тәртиптә һәм вакытларда гамәлгә ашырыла.

4. Депутат мөрәжәгатенә жавап мөрәжәгәтә куелган сорауларның асылы буенча булырга тиеш һәм мөрәжәгәт жибәрелгән вазифаи затка яки вәкаләтле затка кул куелган.

Статья 12. Депутатның сайлаучылар белән мөнәсәбәтләре

1. Депутат сайлау округы сайлаучылары, шулай ук предприятие коллективлары, оешмалар, дәүләт һәм башка органнар белән элемтәдә тора.

2. Депутат сайлаучыларның мөрәжәгәтләрен карый, гражданнарны кабул итә, тиешле дәүләт хакимияте органнарына, жирле үзидарә органнарына һәм ижтимагый берләшмәләргә тәкъдимнәр кертә, шулай ук айга ким дигәндә бер тапкыр сайлаучыларны кабул итә.

3. Депутат сайлаучыларны алар белән очрашулар вакытында, шулай ук массакуләм мәгълүмат чаралары аша хәбәр итә.

4. Депутат сайлаучыларның хокукларын, ирекләрен һәм законлы мәнфәгәтләрен тәмин итү буенча чаралар күрә:

алардан килгән тәкъдимнәрне, шикаятьләренә карый, үз вәкаләтләре

чикләрендә андагы мәсьәләләргә дәрәҗә бирергә ярдәм итә;

гражданның кабул итә;

иҗтимагый фикерне өйрәнә һәм кирәк булганда тиешле дәүләт хакимияте органнарына, жирле үзидарә органнарына тәкъдимнәр кертә.

5. Депутатларның сайлаучылар белән очрашулары махсус билгеләнгән урыннарда, биналарда, ишегалды эчендәге территорияләрдә үткәрелә, аларны бирү исемлегә һәм тәртибкә бистә Советы карары белән билгеләнә.

Депутатның сайлаучылар белән очрашулары ачык чара рәвешендә жыйынышлар, митинглар, демонстрацияләр, урам йөрешләре һәм пикетлар турында Россия Федерациясә законнары нигезендә үткәрелә.

Статья 13. Депутатның депутат берләшмәләре эшендә катнашуы

1. Бистә Советы депутаты депутат фракциясә яки уртақ эшчәнлек өчен булдырыла торган төркем составына керергә һәм карала торган мәсьәләләр буенча позицияне белдерергә хокуклы.

2. Фракцияләр һәм башка депутат берләшмәләрен төзү, теркәү һәм аларның эшчәнлегә тәртибкә Татарстан Республикасы Азнакай муниципаль районының Актүбә шәһәр тибындагы поселогы Советы Регламенты белән билгеләнә.

Статья 14. Депутатның жирле үзидарә органнары һәм вазыйфай затлары белән мөнәсәбәтләре

1. Депутат бистә советы, аның органнары эшчәнлегендә актив катнашуны тәэмин итә торган бөтен хокукларга ия.

2. Бистә советы депутатның сайлау округындагы эше, бистә Советында аның карарларын һәм йөкләмәләрен үтәү турында хәбәр тыңларга хокуклы.

3. Жирле үзидарә органнары һәм аның вазыйфай затлары депутатка аның эшендә кирәкле ярдәм күрсәтәләр, депутатка жирле үзидарә органнары эшчәнлегә, икътисадый һәм социаль үсеш программаларын үтәүнең барышы, депутатның тәнкыйть искәрмәләре һәм тәкъдимнәре буенча күрелгән чаралар турында хәбәр итәләр, депутатның законнары, муниципаль берәмлекләренң вәкиллеке органнары эше практикасын, жәмәгәтчелек фикерен өйрәнүгә булышалар.

Статья 15. Депутатның вазыйфай затлар тарафыннан кабул итү хокукы

Депутат үзенең эшчәнлегә мәсьәләләре буенча Азнакай муниципаль районының «Актүбә шәһәр тибындагы поселогы» муниципаль берәмлегә территориясендәге жирле үзидарә органнары, предприятие, оешма, муниципаль милек формасы вазыйфай затларын чираттан тыш кабул итү хокукыннан файдалана.

Статья 16. Депутатның мәгълүмат алу һәм тарату хокукы

Депутат жирле үзидарә органнарыннан, муниципаль оешмалардан һәм аларның вазыйфай затларыннан закон белән саклана торган яшерен булмаган депутат эшчәнлегә белән бәйлә мәсьәләләр буенча мәгълүмат алырга хокуклы.

Статья 17. Депутат вазыйфалары

1. Депутат бурычлы:

1) үз эшчәнлеген башкарган Россия Федерациясе Конституциясен, федераль законнарны, Татарстан Республикасы Конституциясен, Татарстан Республикасы законнарын, Татарстан Республикасы Азнакай муниципаль районының «Актүбә шәһәр тибындагы поселогы» муниципаль берәмлеге Уставын, башка муниципаль хокукый актларны үтәргә;

2) гражданнарның хокукларын һәм законлы мәнфәгатьләрен үтәүне һәм яклауны тәмин итү;

3) даими рәвештә, айга бер тапкыр, сайлаучыларны кабул итү;

4) гражданнарның, оешмаларның оештыру-хокукый формасына карамастан, ижтимагый берләшмәләренң, дәүләт хакимияте органнарының, жирле үзидарә органнарының мөрәжәгатьләрен вакытында карап тикшерергә һәм аларга үз компетенциясе чикләрендә җавап бирергә;

5) сайлаучылар алдында елына кимендә бер тапкыр очрашуларда хисап тотарга;

6) депутат вәкаләтләрен гамәлгә ашыру белән бәйлә чикләүләрен үтәргә;

7) «Коррупциягә каршы торы турында» 2008 елның 25 декабрдәге 273-ФЗ номерлы Федераль законда һәм башка федераль законнарда билгеләнгән чикләүләрен, тыюларны, бурычларны үтәргә;

8) эхлак һәм депутат этикасы нормаларын үтәргә;

9) дәүләт һәм закон белән саклана торган башка серне сакларга, шулай ук депутат вәкаләтләрен гамәлгә ашыру белән бәйлә рәвештә аңа таныш булган гражданнарның шәхси тормышына, намусына һәм абруена кагылышлы мәгълүматларны таратмаска;

10) ел саен хисап финанс елыннан соң килә торган елның 30 апреленнән дә соңга калмыйча, үз керемнәре, чыгымнары, мөлкәте һәм мөлкәти характердагы йөкләмәләре турында мәгълүмат, шулай ук гамәлдәге законнар нигезендә хатынының (иренең) һәм балигъ булмаган балаларының керемнәре, чыгымнары, мөлкәтләре һәм мөлкәти характердагы йөкләмәләре турында мәгълүмат бирергә бурычлы.

2. Депутат федераль законнар, Татарстан Республикасы законнары, Азнакай муниципаль районының «Актүбә шәһәр тибындагы поселогы» муниципаль берәмлеге Уставы һәм башка муниципаль хокукый актлар белән үзенә йөкләнгән башка вазыйфаларны башкара.

Статья 18. Депутат вәкаләтләрен гамәлгә ашыруга бәйлә чикләүләр

1. Үз вәкаләтләрен даими нигездә башкаручы депутат хокуксыз:

1) эшмәкәрлек эшчәнлегә белән шәхсэн яки ышанычлы затлар аша шөгылләнәргә;

2) түбәндәге очраклардан кала, коммерция яки коммерциячел булмаган оешма белән идарә итүдә катнашу:

а) сәяси партия, һөнәри берлек органы белән идарә итүдә, шул исәптән жирле үзидарә органында, муниципаль берәмлек сайлау комиссиясе аппаратында

оештырылган беренчел профсоюз оешмасының сайланулы органында, съездда (конференциядә) яки бүтән ижтимагый оешманың, торак, торак-төзелеш, гараж кооперативларының, күчемсез милек милекчеләре ширкәтенә гомуми жыелышында катнашу;

б) коммерцияле булмаган оешма белән идарә итүдә (сәяси партия, һөнәри берлек органы, шул исәптән жирле үзидарә органында, муниципаль берәмлек сайлау комиссиясе аппаратында оештырылган беренчел профсоюз оешмасының сайланулы органы, съездда (конференциядә) яки башка ижтимагый оешманың, торак, торак-төзелеш, гараж кооперативларының гомуми жыелышында катнашу,) Татарстан Республикасы Президентына алдан хәбәрнамәдән башлап, күчемсез милек милекчеләре ширкәтләре) тәртибдә, Татарстан Республикасы законы белән билгеләнгән;

в) «Татарстан Республикасы Муниципаль берәмлекләре советы» Ассоциациясендә, муниципаль берәмлекләренә бүтән берләшмәләрендә, шулай ук аларның идарә итү органнарында муниципаль берәмлек мәнфәгатьләрен түләүсез тәкъдим итү;

г) муниципаль берәмлекнең идарә итү органнарында һәм Ревизия комиссиясендә муниципаль берәмлекнең устав капиталындагы өлешләр (устав капиталындагы өлешләр) муниципаль берәмлек исемненән гамәлгә кую тәртибдә йә муниципаль берәмлек исемненән муниципаль берәмлек вәкаләтләрен гамәлгә ашыру тәртибдә билгели торган муниципаль хокукый актларга ярашлы рәвештә муниципаль берәмлекнең идарә итү органнарында һәм Ревизия комиссиясендә муниципаль берәмлек мәнфәгатьләрен (устав капиталындагы өлешләрен) идарә итү тәртибдә билгели торган муниципаль хокукый актлар нигезендә тәкъдим итү;

д) федераль законнарда каралган башка очраklar;

3) укытучылык, фәнни һәм башка ижади эшчәнлектән тыш, бүтән түләүле эшчәнлек белән шөгыйльләнергә. Шул ук вакытта укытучылар, фәнни һәм башка ижади эшчәнлек чит дәүләтләр, халыкара һәм чит ил оешмалары, чит ил гражданны һәм гражданлыгы булмаган затлар акчалары хисабына финанслана алмый, әгәр Россия Федерациясенә халыкара шартнамәсендә яисә Россия Федерациясе законнарында башкасы каралмаган булса;

4) идарә органнары, Попечительләр яки Күзәтчелек советлары, чит ил коммерцияле булмаган хөкүмәтнеке булмаган оешмаларның һәм Россия Федерациясе территориясендә гамәлдә булган башка органнарның структур бүлекчәләре составына керергә, әгәр Россия Федерациясенә халыкара шартнамәсендә яисә Россия Федерациясе законнарында башкасы каралмаган булса.

2. Даими нигездә вәкаләтләренә гамәлгә ашыручы Депутат гражданлык административ яисә жинаять эше яки административ хокук бозу турындагы эш буенча яклаучы яки вәкил сыйфатында катнаша алмый.

Статья 19. Депутатлар этикасы

1. Депутат закон, этика һәм әхлак нормаларын төгәл үтәргә тиеш, шул исәптән:

1) бистә Советы утырышларында билгеләнгән дисциплинаны һәм регламентны үтәргә;

2) башкаларның фикеренә толерантлык һәм хөрмәт күрсәтергә, депутат вәкаләтләрен үтәүгә бәйлә рәвештә мөнәсәбәтләренә кергән башка депутатларга, вазыйфай затларга һәм гражданнарга карата ихтирамсыз мөнәсәбәткә юл куймаска;

3) Әгәр бу Белешмәләр Дәүләт, хезмәт, коммерция, шәхси яисә закон белән саклана торган башка серне тәшкил итсә, депутат эшчәнлегә белән бәйлә булмаган максатларда аңа депутат вәкаләтләре үтәләше белән бәйлә аңа билгеле булган мәгълүматларны таратмаска һәм кулланмаска;

4) жирле үзидарә органнары эшендә катнашудан тыелырга һәм шәхси яисә якын туганнарына кагылышлы мәсьәләләргә хәл иткәндә жирле үзидарә органнары, оешмалар, вазыйфай затлар, муниципаль хезмәткәрләр һәм гражданнар эшчәнлегенә йогынты ясау өчен депутат статусын кулланмаска;

5) депутат вазыйфаларын объектив башкаруда шик тудырырга мөмкин булган гамәлләрдән, гаризалардан, гамәлләрдән тыелырга, шулай ук аның абруена яки бистә Советы абруена зыян китерә алган конфликтлы хәлләрдән сакланырга;

6) мәнфәгатьләр каршылыгына китерә торган яки китерә торган вазыйфаларны башкарганда шәхси кызыксыну туганда - бу турыда бистә советына, бистә Советы карары белән расланган тәртиптә хәбәр итү һәм мәнфәгатьләр конфликтын булдырмауга юнәлтелгән аның карарларын үтәү;

7) бистә Советы тарафыннан билгеләнгән Халык чыгышлары кагыйдәләрен үтәргә.

2. Депутат этикасы бозылган очракта бистә Советы кушуы буенча депутатның үз үзен тотышы турындагы мәсьәлә тиешле комиссия тарафыннан карала.

Статья 20. Депутат эшчәнлеген гамәлгә ашыру гарантияләре

1. Депутат эшчәнлеген гамәлгә ашыруның матди һәм башка гарантияләре Татарстан Республикасы Азнакай муниципаль районының «Актүбә шәһәр тибындагы поселогы» муниципаль берәмлегә Уставы, бистә Советының муниципаль норматив хокукый актлары белән билгеләнә.

2. Аларга карата башка жинаять-процессуаль һәм административ-процессуаль гамәлләр кылганда, шулай ук депутатларга карата оператив-эзләү чаралары үткәргәндә, алар биләгән торак һәм (яки) хезмәт урыны, аларның багажы, шәхси һәм хезмәт транспорт чаралары, хатлар язганда, депутат хокукларын гарантияли, алар кулланган элемент чаралары, аларга караган документлар федераль законнар белән билгеләнә.

3. Депутат тавыш биргәндә белдерелгән фикер, тавыш биргәндә чагылган позиция һәм аның статусына туры килә торган башка гамәлләр өчен жинаять яки административ жаваплылыкка тартыла алмый. Бу нигезләмә депутат тарафыннан халык алдында мыскыллау, яла ягу яисә федераль законда каралган башка хокук бозулар рөхсәт ителгән очракларга кагылмый.